

Hannie van Genderen
Schematherapie Opleidingen

25-uurs cursus

SCHEMATHERAPIE BASIS EN GEVORDERD (jongeren)

2005GGz-BGad

DRAAIBOEK

mei, Eindhoven 2020

Van Genderen Opleidingen B.V.
Eburonenweg 42
6224 HX Maastricht

www.schematherapieopleidingen.nl
info@schematherapieopleidingen.nl

INHOUDSOPGAVE

1.	Opleiders	3
2.	Cursuslocatie	3
3.	Cursusprogramma	4
4.	Algemene informatie	5
5.	Doelgroep	6
6.	Accreditatie cursus	6
7.	Absentie	6
8.	Overige cursussen en workshops	7
9.	Bijeenkomst 1	10
	Bijeenkomst 2	12
	Bijeenkomst 3	13
	Bijeenkomst 4	14
	Bijeenkomst 5	15
	Bijeenkomst 6	16
	Bijeenkomst 7	17
	Bijeenkomst 8	18

www.schematherapieopleidingen.nl

De slides, de bijlagen, de vragenlijsten en de artikelen, die bij deze cursus horen, kunt u downloaden via de website www.schematherapieopleidingen.nl

Ga in het menu naar het tabblad 'Cursisten'.

Vervolgens klikt u op 'Schematherapie Basis voor adolescenten 25 uur' en vult u, indien gevraagd, het wachtwoord in dat u via mail van ons heeft ontvangen.

Let erop, dat u de bestanden zult moeten downloaden om ze te kunnen gebruiken!

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van H. van Genderen.

Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich te wenden tot H. van Genderen.

1. Opleiders

Mw. Drs. H. van Genderen (Hannie) – Coördinatie

Klinisch psycholoog, psychotherapeut, supervisor/leertherapeut/opleider VGct, de Vereniging voor Schematherapie, ISST Individual and Group. Geeft individuele en groepstherapie aan volwassenen met persoonlijkheidsstoornissen. Praktijk voor Klinische Psychologie van Genderen.

info@schematherapieopleidingen.nl

Dhr. Drs. R. van der Wijngaart (Remco) - Docent

Psychotherapeut, GZ-psycholoog en supervisor/leertherapeut/opleider VGct, ISST en de Vereniging voor Schematherapie. Geeft individuele therapie aan volwassenen in eigen praktijk Perspectief, Psychotherapie Maastricht. Vice President van de ISST.

+31 6 39 49 37 16 remcovanderwijngaart@gmail.com

Mevr. Drs. M. Blokland (Marian) - Docent

Psychotherapeut/GZ-psycholoog en supervisor/opleider leertherapeut VGct, ISST, Vereniging voor Schematherapie. Geeft individuele en groepstherapie aan adolescenten, jongvolwassenen en volwassenen Youz Maastricht, afdeling Kind & Jeugd en Praktijk voor Directieve Psychotherapie Meerssen.

marianblokland@icloud.com

2. Cursuslocatie

GGZ Oost Brabant

3. Cursusprogramma

Dag	Onderwerp	Datum	Docent
1	Inleiding ST bij persoonlijkheidsstoornissen Schema's, copingstrategieën en modi Casusconceptualisatie, vragenlijsten	20-05-2020	Drs. R. van der Wijngaart
2	Schema modi Therapeutische relatie Empathische confrontatie en grenzen	10-06-2020	Drs. R. van der Wijngaart
3	Experientiele technieken bij depressieve cliënten	24-06-2020	Drs. R. van der Wijngaart
4	Theorieschema's, copingstijlen en Therapeutische relatie	02-09-2020	Drs. M. Blokland
5	Werken met het modusmodel/Limited repairing. Werken met modi. Therapeutische technieken in de schematherapie.	16-09-2020	Drs. M. Blokland
6	Methoden en technieken: experiëntiële technieken: Werken met de modi: onthechte bscherer en gezonde volwassenen. Ouderschematherapie.	07-10-2020	Drs. M. Blokland
7	Schematherapie bij kinderen en adolescenten met depressieve stoornissen	11-11-2020	Drs. M. Blokland
8	Praktijktoets	09-12-2020	Drs. R. van der Wijngaart Drs. M. Blokland

4. Algemene informatie

Schematherapie is een integratieve vorm van psychotherapie die in de jaren 90 van de vorige eeuw ontwikkeld is door Jeffrey Young en anderen in de behandeling van ernstige persoonlijkheidsproblematiek. Schematherapie integreert cognitieve-, experiëntiële- en gedragsmatige technieken in een therapiemodel waarbij de therapeutische relatie het belangrijkste instrument tot verandering is.

Inmiddels is uit diverse behandelstudies gebleken dat schematherapie zeer effectief is in de behandeling van persoonlijkheidsstoornissen bij volwassenen, zowel in een individuele als een groepssetting. De uitgangspunten en de methoden en technieken van schematherapie lijken goed aan te sluiten bij de manier van werken van therapeuten in de Kinder & Jeugdzorg. In het afgelopen decennium is er dan ook veelvuldig ervaring opgedaan in het toepassen van schematherapie in de behandeling van adolescenten.

De huidige cursus heeft 2 doelstellingen; enerzijds biedt het cursist de mogelijkheid kennis en ervaring op te doen met kernbegrippen uit schematherapie zoals Limited Reparenting, schemamodi, Imaginatie rescripting en de meerstoelentechniek. Op de tweede plaats biedt de cursus ook de mogelijkheid om vanuit deze kennis de vertaalslag te maken naar het werken met Adolescenten. Verschillende experts in het werken met schematherapie zullen door middel van veelvuldige demonstraties en oefeningen ervoor zorgen dat u aan het eind van de cursus voldoende vertrouwen en ervaring heeft opgedaan om basiselementen uit de schematherapie toe te passen in uw klinische praktijk. Op dag 4 vind er een toets plaats.

Doelstelling

Deze cursus moet gezien worden als een introducerende cursus in Schematherapie bij Kinderen en adolescenten. Aan het einde van de cursus hebben deelnemers voldoende basiskennis en ervaring opgedaan om de geleerde vaardigheden toe te gaan passen in de praktijk. In die praktijk is echter wel verdere supervisie noodzakelijk om dit met voldoende kwaliteit te kunnen doen. Bovendien wordt verwacht dat therapeuten, die na deze cursus schematherapie willen toepassen in hun praktijk, deelnemen aan een intervisie waarin andere schematherapeuten participeren. In de vervolgcursus van 25 uur wordt dieper ingegaan op de toepassing van schematherapie bij jongeren en hun ouders.

Werkwijze

Gedurende de cursus worden korte inleidingen op de onderwerpen afgewisseld met demonstraties van vaardigheden door middel van dvd-voorbeelden of plenaire rollenspellen. Na deze demonstraties worden die vaardigheden geoefend in twee- of drietalen. Gedurende de cursus wordt dan ook een actieve bijdrage van de cursisten verwacht door de vele praktijkoefeningen.

Persoonlijke informatie over cursisten of patiënten van cursisten wordt uitsluitend gedeeld met de docenten en zal vertrouwelijk behandel worden.

Literatuur

De cursist ontvangt voor cursusstart een literatuurlijst waarin vermeld wordt welke literatuur op welke cursusdag gelezen dient te zijn ter voorbereiding op het lesprogramma.

Toetsing

Ongeveer een week voor de laatste bijeenkomst wordt van de cursisten verwacht dat zij een casusconceptualisatie per email opsturen. De docent beoordeelt of de casusconceptualisatie voldoet aan de eisen.

5. Doelgroep

Hulpverleners met een postdoctorale opleiding* of vaktherapeuten (RVB), die werken met cliënten met persoonlijkheidsstoornissen. Een voorwaarde voor deelname is het hebben van kennis en vaardigheden van cognitieve therapie bij As I problematiek.

In het reglement van het *Register Schematherapie* staat kort samengevat:

* Hulpverleners die GZ, PT, KP, psychiater of vaktherapeut (RVB) zijn kunnen deelnemen en degenen die in opleiding zijn tot deze registratie. Ook (aspirant)leden van specialistische verenigingen mogen deelnemen.

Anderen (bv. basispsychologen en overige HBO-ers) mogen alleen deelnemen als zij nauw samenwerken met geregistreerde schematherapeuten. Voor de precieze formulering zie www.schematherapie.nl onderdeel reglement cursussen.

6. Accreditatie cursus

Voor deze cursus wordt erkenning bij de VGCT als vervolgcursus aangevraagd. Voor degenen die lid willen worden van de VGCT is het gevolgd hebben van een basiscursus cognitieve gedragstherapie van 100 uur een voorwaarde.

Erkenning wordt eveneens aangevraagd bij de FGzPt, voor de NvVP (op aanvraag) als vervolgcursus en bij de Vereniging voor Schematherapie.

7. Absentie

Wanneer je een dag niet aanwezig kan zijn kan je je afmelden bij de docent of via het Secretariaat:

Christel van Mil
+31 622702138
info@schematherapieopleidingen.nl

Gedurende de cursussen van 8 dagen (50 uur) mogen maximaal 2 dagen gemist worden, waarvan minimaal 1 dag zal moeten worden ingehaald tijdens een volgende cursus. Bij het missen van een tweede dag of als je slechts één dag mist, dan moet een vervangende opdracht gemaakt worden. De kosten voor een inhaaldag of vervangende opdracht bedragen € 50,-

8. Overige cursussen en workshops

Er is een uitgebreid aanbod van vervolgcursussen en workshops voor verschillende doelgroepen. Om deze cursussen en workshops te volgen dien je minimaal een basiscursus schematherapie van 25 uur gevolgd te hebben.

25 uur Cursus Schematherapie voor Cluster C

Patiënten met een Cluster C persoonlijkheidsstoornis lijken makkelijker te behandelen, omdat zij minder vaak in crisis raken, maar hun hardnekkige vermijdende en controlerende copingstrategieën zijn tamelijk moeilijk te doorbreken. Ook patiënten met hardnekkige angst- en stemmingsstoornissen hebben nogal eens (trekken van) een ontwijkende-, afhankelijke- of een dwangmatige persoonlijkheidsstoornis waardoor hun klachten onvoldoende verbeteren door de reguliere behandelmethodes.

Recent zijn een aantal modusmodellen voor cluster C ontwikkeld door Arnoud Arntz en anderen en zijn meer specifieke behandeltechnieken ontwikkeld om deze problematiek te behandelen.

25 uur Cursus Schematherapie in Groepen

Veel patiënten lijken nog meer te profiteren van groepstherapie dan van de toch al zo succesvolle individuele schematherapie. Het meeste onderzoek is gedaan naar de effectiviteit bij patiënten met BPS, maar inmiddels is ook al veel ervaring opgedaan met cluster C problematiek. Schematherapie in groepen (STG) is een integratieve vorm van groepstherapie, die aspecten van directieve groepstherapie combineert met aspecten van psychodynamische groepen. In STG wordt veel gebruik gemaakt van experimentele technieken. In de cursus zal hier veel aandacht aan besteed worden.

ADOLESCENTEN

25 uur Schematherapie in Groepen voor Adolescenten

Schematherapie in groepen (STG) is een interactieve vorm van groepstherapie, die aspecten van directieve groepstherapie combineert met aspecten van de psychodynamische groepen. In STG wordt veel gebruik gemaakt van experimentele technieken. De inhoud van de cursus is gebaseerd op jarenlang ervaring van de Riagg Maastricht (afdeling kind en jeugd) en de resultaten van het onderzoek van Farrell, Shaw & Webber.

Ouderschematherapie (2 dagen)

Ouderschematherapie is erop gericht om ouders te steunen om zoveel mogelijk vanuit hun gezonde oudermodus te reageren op modi van het kind. De modusinteractiecirkel geeft helderheid hoe modi van het kind en van de ouder elkaar triggeren. Er wordt ingegaan op de behoeften van ouders zelf, die in het verleden en vaak nu nog steeds niet bevredigd werden en gekeken hoe ouders kunnen omgaan met modi van het kind en de behoeften van het kind.

Modusgerichte speltherapie (1 dag)

Schematherapie gebruikt het spel van het kind om met de verschillende modi te experimenteren en bepaalde patronen te veranderen. In de modusgerichte schematherapie is de therapeut actief gericht op het contact maken het kwetsbare kind in het kind zelf, biedt alternatieven voor disfunctionele coping modi en versterkt de gezonde kanten in het kind. De technieken van de schematherapie worden op spelniveau gebruikt (limited reparenting, imaginatie met rescripting, experimenteren met verschillende modi)

WORKSHOPS

Schematherapie Supervisoren (2 dagen)

Per 1 mei 2016 is het voor aanstaande supervisoren van de Vereniging voor Schematherapie verplicht een tweedaagse supervisorencursus te volgen. Ook voor schematherapeuten, die al langer supervisor zijn, is deze cursus interessant om de supervisie-vaardigheden te verdiepen.

In deze cursus wordt de cursist vertrouwd gemaakt met de state-of-the-art op het gebied van supervisie geven, de taken en verantwoordelijkheden van effectief supervisorschap en het competentiegericht superviseren van schematherapeuten.

Workshop 'Imaginaire Rescripting' (2 dagen)

Imaginaire rescripting wordt over het algemeen gezien als een van de meest effectieve technieken binnen de schematherapie. Toch is het vaak niet eenvoudig om deze techniek toe te passen. Zo worden therapeuten regelmatig geconfronteerd met uitdagende situaties waarin de patiënt bijvoorbeeld zegt 'Ik heb geen herinneringen uit mijn kindertijd' of 'Ik wil niet die oude herinneringen ophalen, waarom zou dat helpen?'. Verder zijn patiënten in hun jeugd vaak zo beschadigd dat de herinneringen aan hun jeugd erg emotioneel beladen zijn. Therapeuten voelen zich daardoor geremd om met imaginatieve beelden uit dat belaste verleden op te halen uit angst voor decompensatie.

Workshop 'Meerstoelentechniek' (2 dagen)

Het is bekend dat de stoelentechniek een belangrijk werkzaam element is binnen schematherapie, omdat het de schema's verandert op belevingsniveau. In de praktijk blijkt het echter vaak toch moeilijk om deze techniek toe te passen. Sommige therapeuten voelen zich onervaren in het toepassen van deze techniek, omdat het niet hun gebruikelijke manier van werken is. Daarnaast zijn er in de praktijk diverse uitdagende situaties die nog niet behandeld zijn in eerdere cursussen.

Workshop hanteren van boze modi in schematherapie (2 dagen)

Doelstelling van deze workshop is het beter in staat zijn met boosheid in de therapeutische relatie om te gaan.

In deze cursus leren de cursisten op de eerste plaats om goed te differentiëren tussen de verschillende vormen van boosheid. De leidende vraag daarbij is "vanuit welke modus toont de patiënt de boosheid?". De cursisten zullen in twee dagen leren om boze modi beter te hanteren met gebruik van specifieke methoden en technieken.

Specialistische workshop 'Chronische Depressie' (1 dag).

Hoewel CGT een bewezen effectieve behandeling is van depressie is slechts 40-50% van de patiënten klachtenvrij na een eerste behandeling. Bovendien ontwikkelt 5-20% van deze populatie een chronische vorm van depressie die therapieresistent lijkt te zijn. Deelnemers leren in deze workshop hoe ze een chronische depressie kunnen conceptualiseren in termen van schema's en modi. Daarnaast leren ze hoe ze specifieke methoden en technieken uit de schematherapie kunnen toepassen in de behandeling van chronisch depressieve klachten. De dag zit vol, soms speelse, oefeningen om veel ervaring op de te doen en tegelijkertijd niet 'besmet' te raken met de depressieve klachten waarover gesproken wordt."

Workshop 'Narcistische persoonlijkheidsstoornis'

Narcisme is in onze samenleving wijdverbreid, maar mensen met narcistische problematiek hebben niet zo vaak een hulpvraag. De behandeling wordt bemoeilijkt door het egocentrische en arrogante gedrag waar narcisten om bekend staan, alsmede de woedebuien, die optreden als de patiënt zich tekortgedaan of gefrustreerd voelt. Hierdoor eindigen veel behandelingen voortijdig, al dan niet door toedoen van de therapeut. Deze workshop heeft als doel de specifieke problemen bij de behandeling van NPS beter te leren hanteren. Onderwerpen zijn o.a.

- De dynamiek van narcisme goed begrijpen
- Valkuilen in het hanteren van de therapeutische relatie herkennen en hanteren
- Technieken aanpassen om effectiviteit van de behandeling te vergroten.

Workshop 'Gezonde volwassene' (1 dag)

In de literatuur en het onderwijs over schematherapie is lange tijd met name de nadruk gelegd op het bewerken van de disfunctionele ouder- en copingmodi en het valideren van de behoeften van het Kwetsbare Kind-deel van patiënten. Hoewel het versterken van de Gezonde Volwassene wel genoemd werd als uiteindelijk doel van de behandeling, was er weinig specifieke aandacht voor deze modus. Er wordt veelal onvoldoende uitgelegd wat 'De Gezonde Volwassene' van de patiënt precies is, wat die modus precies doet, hoe de patiënt kan leren contact te leggen met dit deel van zichzelf en hoe dit gezonde deel versterkt kan worden in therapie.

Deze workshop richt zich op het herkennen, versterken en inzetten van de Gezonde Volwassene.

Workshop 'Complexe casussen' (1 dag)

Veel deelnemers aan onze cursussen hebben aangegeven dat zij behoefte hebben aan terugkomdagen of masterclasses om complexe casussen te bespreken en nieuwe manieren te ontdekken om met deze problemen om te gaan. Daarom starten we dit jaar met een aantal masterclasses voor casussen van volwassen patiënten gegeven door Hannie van Genderen en Remco van der Wijngaart. Alle deelnemers worden verzocht voor aanvang een casus op te sturen waar zij vragen over hebben.

Voor actuele informatie over alle cursussen zie www.schematherapieopleidingen.nl

Voor meer informatie over schematherapie kijk op www.schematherapie.nl en volg de LinkedIngroep van de Vereniging voor Schematherapie

Voor internationale contacten en informatie zie www.SchemaTherapySociety.com

9. Bijeenkomsten

Programma dag 1 Inleiding ST bij persoonlijkheidsstoornissen Schema's, copingstrategieën en modi Casusconceptualisatie, vragenlijsten	Datum : 20 mei 2020 Tijd : 09.30 – 17.00 Docent(en) : Remco van der Wijngaart
--	---

Literatuur die gelezen moet worden voor deze bijeenkomst: zie literatuurlijst

Vorbereiding:

Beschrijf voor jezelf je levensgeschiedenis, je persoonlijkheidstrekken en strategie(en) om daarmee om te gaan en de problemen waar je recent tegenaan gelopen bent. Vul de schemavragenlijst in voor jezelf. (zie www.schematherapie.nl). Dit heb je nodig voor het leren hanteren van de therapeutische relatie en tijdens alle oefeningen. Kies een cliënt uit met persoonlijkheidsproblematiek, die kan dienen als oefencasus gedurende de cursus. Vul alle informatie, die je al over deze oefencasus hebt verzameld in op het casusconceptualisatie-formulier.

9.30 – 10.00 uur	Kennismaken en inventariseren leerdoelen
10.00 – 11.15 uur	Inleiding Verskil as I en as II behandeling Schematherapie: theorie en praktijk Schema's, coping strategieën en modi
11.15 – 11.38 uur	Video David
11.38 – 11.45 uur	Pauze
11.45 – 12.00 uur	Bespreken aandachtspunten voor de eerste gesprekken Opsporen schema's en psycho-educatie over schema's Imaginatie bij de casusconceptualisatie
12.00 – 12.30 uur	Imaginatie eigen situatie en formuleren eigen schema's begeleid door docent
12.30 – 12.45 uur	Valkuilen en problemen bij het toepassen van imaginatie bij de casusconceptualisatie
12.45 – 13.15 uur	Pauze
13.15 – 14.00 uur	Meetinstrumenten Schemavragenlijst , Coping vragenlijst, en Parent Inventory
14.00 – 14.15 uur	Casusconceptualisatieformulier en model
14.15 – 14.45 uur	Oefening: maak een casusconceptualisatie-model van een eigen cliënt
14.45 – 15.00 uur	Pauze
15.00 – 15.15 uur	Hanteren schema's cliënt Limited reparenting: Verschillen en overeenkomsten tussen schematherapie en andere referentiekaders bij het hanteren van schema-gestuurd gedrag
15.15 – 15.45 uur	Meer richting geven Hoe geef je meer zorg en richting bij verschillende schema's? (zie huiswerk) Manieren bedenken om meer richting te geven bij 6 verschillende schema's: Ontbreken basisveiligheid en geen verbondenheid ; Onvoldoende zelfwaardering; Gebrekkige autonomie; Gerichtheid op de ander; Overdreven waakzaamheid en geremdheid; Zwakke grenzen (zich rechten toe-eigenen en gebrek aan zelfbeheersing/zelfdiscipline

- 15.45 – 16.10 uur Nabespreken
- 16.10 – 16.50 uur **Limited reparenting: Minder afstandelijk reageren (grenzen)**
Demonstratie door docent: Hoe reageer je op persoonlijke vragen
Oefening voor deelnemers: Nieuwe reacties bedenken
- 16.50 – 17.00 uur Evaluatie en afspraken voor de volgende keer

Huiswerk voor bijeenkomst 2:

- Start met het invullen van het casusconceptualisatieformulier bij je **oefencasus** (zie ook werkwijze en toetsing blz. 7).
- Oefen imaginatie ten behoeve van de casusconceptualisatie bij je **oefencasus**.
- Pas imaginatie zo mogelijk toe op een eigen situatie.
- Lees in hoofdstuk 6 en 7 van Young et al. welke therapeutische houding passend is bij de schema's van je **oefencasus**.
- Bereid een casus voor van een cliënt waarbij je het idee hebt dat er een disfunctioneel patroon zit in de therapeutische relatie, dat vooruitgang in de therapie belemmert (dit mag ook je oefencasus zijn). Ga na bij welke casus je een grens zou willen (of moeten) stellen.

Programma dag 2 Schema modi Therapeutische relatie Empathische confrontatie en grenzen	Datum : 10 juni 2020 Tijd : 09.30 – 17.00 Docent(en) : Remco van der Wijngaart
---	--

Literatuur die gelezen moet worden voor deze bijeenkomst: zie literatuurlijst

9.30 – 10.00 uur	Ervaringen met technieken van de eerste dag en
	Schemamodi en modusmodellen
10.00 – 10.40 uur	Schemamodi en relaties tussen schema's en modi Modus Vragenlijst
10.40 – 11.00 uur	Herkennen verschillende schemamodi (accent op BPS) (DVD en/of demonstratie door docent en cursisten) Psycho-educatie over (het niet vervullen van) basisbehoeften
11.00 – 11.30 uur	Maak een modusmodel van je cliënt waar je een schemamodel van hebt.
11.30 – 11.45 uur	Pauze
	Empathische confrontatie vanuit schematherapeutisch perspectief
11.45 – 12.00 uur	Empathische confrontatie: inleiding en <i>DVD 4:7 patiënt vindt huiswerk onzin</i>
12.00 – 12.15 uur	Bedenk n.a.v. de DVD een mogelijke empathische confrontatie Plenair: Een aantal voorstellen worden uitgeprobeerd (docent speelt de patiënt)
12.15 – 12.45 uur	Oefen hanteren empathische confrontatie bij je oefencasus rekening houdend met je eigen schema's en het schema van de cliënt in tweetallen. N.b. limited reparenting heeft andere accenten bij verschillende schema's!
12.45 – 13.00 uur	Nabespreken oefening
13.00 – 13.45 uur	Pauze
	Grenzen
13.45 – 14.15 uur	Goed met grenzen omgaan: <i>Grenzen stellen DVD</i>
14.15 – 15.00 uur	Rollenspel grenzen stellen en bedenken sancties bij eigen casus
15.00 – 15.15 uur	Nabespreken grenzen stellen bij eigen casus
15.15 – 15.30 uur	Pauze
	<i>Hanteren schema's van de therapeut</i>
15.30 – 16.00 uur	Inleiding: Onderkennen "tegenoverdracht"
	Slecht werkende schemacombinaties
16.00 – 16.30 uur	Korte uitleg en dan bespreken in drie- of viertallen: Therapeutische relatie: Welke cliënten activeren jouw schema's en hoe versterken therapeut en cliënt elkaar? (a.d.h.v. oefencasus of andere cliënten). Circulair beschrijven van het proces
16.30 – 16.45 uur	Plenair bespreken wat slecht werkende schemacombinaties zijn
16.45 – 17.00 uur	Evaluatie en afspraken voor de volgende keer

Huiswerk voor bijeenkomst 3:

- Pas empathische confrontatie (en grenzen stellen indien van toepassing) toe bij je **oefencasus**.
- Onderzoek hoe jouw schema's een wisselwerking hebben met je **oefencasus** of een andere casus en hoe dit de therapie bevordert of belemmert.
- Maak een schemadagboek over **een eigen schema** ter voorbereiding van de volgende keer.

<p>Programma dag 3</p> <p><i>Experiëntiële technieken bij depressieve cliënten.</i></p>	<p>Datum : 24 juni 2020 Tijd : 09.30 – 17.00 Docent(en) : Remco van der Wijngaart</p>
---	---

Literatuur die gelezen moet worden voor deze bijeenkomst: zie literatuurlijst

09.30 – 09.50 uur Ervaringen met technieken van bijeenkomst 2

Imaginaire rescripting bij depressie

09.50 – 10.05 uur Inleiding experiëntiële technieken: Imaginaire rescripting
10.05 – 10.25 uur Demonstratie imaginaire rescripting bij depressieve cliënt
10.25 – 10.50 uur Oefening imaginaire rescripting bij eigen cliënt
11.50 – 11.00 uur Plenair: Nabespreken oefening
11.00 – 11.15 uur Pauze

Historisch rollenspel

11.15 – 11.30 uur Inleiding
11.30 – 11.50 uur Demonstratie historisch rollenspel
11.50 – 12.20 uur Oefening historisch rollenspel in tweetallen
12.20 – 12.30 uur Plenair; nabespreken oefening
12.30 – 13.15 uur Lunch

Modusmodellen cluster C

13.15 – 13.45 uur Inleiding: Modusmodellen cluster C
13.45 – 14.45 uur Oefening herkennen schemamodi bij cluster C: DVD en rollenspel
14.45 – 15.00 uur Pauze

Twee- of meerstoelentechniek

15.00 – 15.15 uur Onderwerpen en thema's, waarbij de stoelen techniek gebruikt kan worden
Herkennen en benoemen modus bij het begin van de sessie (a.d.h.v. voorbeelden). Verschillen in benadering straffende kant en copingmodus
15.15 – 15.45 uur Twee- of meer stoelen techniek: DVD 3 of 4 of Demonstratie door docent aan de hand van een voorbeeld van cliënt met cluster C: een copingmodus
15.45 – 16.35 uur Twee- of meerstoelentechniek: Oefenen met een voorbeeld een eigen situatie. Allebei oefenen in rol therapeut en cliënt (in tweetallen)
16.35 – 16.50 uur Plenair: Nabespreken oefening
16.50 – 17.00 uur Evaluatie en afspraken voor de volgende keer.

<p>Programma dag 4</p> <p><i>Theorieschema's, copingstijlen en therapeutische relatie</i></p>	<p>Datum : 2 september 2020 Tijd : 09.30 – 17.00 Docent(en) : Marian Blokland</p>
---	---

Literatuur die gelezen moet worden voor deze bijeenkomst: zie literatuurlijst

- 09.30 – 10.15 uur Kennismaking en verwachtingen
- 10.15 – 11.30 uur Inleiding schematherapie bij adolescenten
- 11.30 – 11.45 Pauze
- 11.45 - 12.00 Inleiding op opsporen schema's
- 12.00 - 12.15 Vragenlijsten YSQ, SMI, incl. jongeren.
- 12.15 - 12.45 Diagnostische imaginatie: uitleg, DVD en oefenen in tweetallen.
- 12.45 - 13.30 Lunchpauze
- 13.30 - 14.15 Casusconceptualisatie – DVD – uitleg toets
- 14.15 - 15.00 Oefenen in kleine groep (met materiaal) + nabespreking
- 15.00 - 15.15 Pauze
- 15.15 - 15.30 Doel schematherapie
- 15.30 - 16.00 Limited reparenting; inleiding op zorg en richting geven en oefening plenair
- 16.00 - 16.30 Oefenen in tweetallen met limited reparenting
- 16.30 - 16.45 Evaluatie van de dag

Huiswerk voor bijeenkomst 5:

1. Ga na bij je cliënten of je schema's en modi kunt herkennen.

Indien je beschikt over de dvd-box "Schema therapy, working with modes": oefen het herkennen van modi m.b.v. dvd 5

2. Lees de bijbehorende literatuur: zie bijeenkomst 5

<p>Programma dag 5</p> <p><i>Werken met het modusmodel/Limited reparenting. Werken met modi. Therapeutische technieken in de schematherapie.</i></p>	<p>Datum : 16 september 2020 Tijd : 09.30 – 17.00 Docent(en) : Marian Blokland</p>
--	--

Literatuur die gelezen moet worden voor deze bijeenkomst: zie literatuurlijst

- 09.30 – 09.50 Samenvatting dag 1 en bespreken ervaringen
Therapeutische technieken: limited reparenting, empathische confrontatie, imaginatie met rescripting.
- 09.50 - 10.45 Verder werken met limited reparenting: empathische confrontatie – uitleg en groepsoefening
- 10.45 - 11.00 Inleiding werken met het kwetsbare kind
- 11.00 - 11.15 Pauze
- 11.15 - 11.45 Werken met het kwetsbare kind (kind modi): imaginatie met rescripting, DVD + voordoen docent
- 11.45 - 12.45 Zelf oefenen in kleine groepjes (iets van zichzelf of vanuit een cl.)
- 12.45 - 13.00 Plenaire nabespreking
- 13.00 - 14.00 Lunchpauze
- 14.00 - 14.45 Werken met de disfunctionele ouder (kritische kant/modi) met aanvulling adolescenten
- 14.45 - 15.15 IR demonstratie: DVD therapeut rescript
- 15.15 - 15.45 Oefenen in tweetallen met IR; wegsturen Oudermodus (1)
- 15.45 - 16.00 Pauze
- 16.00 - 16.45 Oefenen in tweetallen met IR; wegsturen Oudermodus (2)
- 16.45 - 17.00 Plenaire nabespreking

Huiswerk voor bijeenkomst 6:

1. Pas het modusmodel toe bij een van je eigen cliënten.

Indien je beschikt over de dvd-box "Schema therapy, working with modes" bekijk dan de fragmenten m.b.t. limited reparenting: DVD 1:II:1, DVD 1:III:5, DVD 3:7, DVD 4:4, DVD 4:7, DVD

2. Lees de bijbehorende literatuur: zie bijeenkomst 6

<p>Programma dag 6</p> <p>Methoden en technieken: <i>experiëntiële technieken: meerstoelen techniek.</i> Werken met de modi: onthechte beschermer Oefenen met interpreteren van de vragenlijsten Ouderschematherapie</p>	<p>Datum : 7 oktober 2020 Tijd : 09.30 – 17.00 Docent(en) : Marian Blokland</p>
--	---

Literatuur die gelezen moet worden voor deze bijeenkomst: zie literatuurlijst

- 09.30 - 10.00 Samenvatting dag 2 en bespreken eigen ervaringen
10.00 - 10.45 In drietallen vragenlijst omzetten naar modi
10.45 - 11.15 Oefenen in uitleg naar cliënt → materialen gebruiken
- 11.15 - 11.30 Pauze
- 11.30 - 12.00 Werken met beschermers: Onthechte beschermer Inleiding – oefening
12.00 - 12.15 DVD (voor- en nadelen van de beschermer)
12.15 - 13.00 Oefenen in cognitief werk (voor- en nadelen) m.b.v. meerstoelentechniek.
- 13.00 - 13.45 Lunchpauze
- 13.15 – 14.00 Zelf oefenen met de modusinteractiecirkel met verschillende materialen
- 14.00 – 15.00 Oefenen met modi-interventies bij ouders/ het omgaan met eigen modi en schema's bij ouders (onderzoeken van de functie van het 'oppoppen' van eigen modi en schema's van de ouder vanuit het verleden en het en hoe deze cognities de opvoedingsrelatie NU beïnvloeden) met aandacht voor de therapeutische
- imaginatie-oefening
 - meerstoelentechniek
 - gebruik van materialen
 - aandacht voor de eigen schuldgevoelens van ouders
- 15.00 - 15.15 pauze
- 15.15 - 16.45 Omgaan vanuit de ouders met bepaalde modi van de jongere (het gekwetste kind, woedende kind, Impulsieve kind, gezonde adolescent, copingmodus) - emotie-coaching. Het werken met de gezonde ouder, de sterke gevoelens en helpende cognities staan hierin centraal.
- 16.45 – 17.00 Afsluiting dag 6

<p>Programma dag 7</p> <p>Casusconceptualisatie Werken met boosheid, werken met de gezonde kant.</p>	<p>Datum : 11 november 2020 Tijd : 09.30 – 17.00 Docent(en) : Marian Blokland</p>
---	---

Literatuur die gelezen moet worden voor deze bijeenkomst: zie literatuurlijst

- 09.30 - 10.00 Bespreking ervaringen
- 10.00 - 12.45 Bespreking (toets) casusconceptualisatie in kleine groepjes
- 12.45 - 13.00 Plenair
- .
- 13.00 - 13.45 lunchpauze
- 13.45 - 14.45 Werken met boosheid: vanuit de kindmodi en vanuit de beschermer
DVD boze beschermer en boze kindmodi
Oefenen met de boze beschermer en de boze kind modi.
- 14.45 - 15.00 Pauze
- 15.00 – 15.45 Gezonde volwassen modus inleiding + toepassing adolescenten + maken flashcard
- 15.45 - 16.15 Inventarisatie van diverse interventies mbt verstevigen gezonde kant
- 16.15 - 16.45 Oefenen in drietallen met de gezonde adolescent (sculpting en gebruik maken van flashcards)
- 16.45 – 17.00 Nabespreken en afsluiting

<p>Programma dag 8</p> <p>Praktijktoets</p>	<p>Datum : 9 december 2020 Tijd : 9.30 – 17.00 Docent(en) : Marian Blokland Remco van der Wijngaart</p>
---	--

Literatuur die gelezen moet worden voor deze bijeenkomst: zie literatuurlijst

09.30 - 10.00 Bespreking ervaringen

	Groep1	Groep 2
10.00 – 10.30	cursist A en G	H en N
10.30 – 11.00	cursist B en F	I en M
11.00 – 11.10	Pauze	
11.10 – 11.40	cursist C en E	J en L
11.40 – 12.10	cursist D en A	K en H
12.10 – 12.40	cursist E en D	L en K
12.40 – 13.10	Pauze	
13.10 – 13.40	cursist F en C	M en J
13.40 – 14.10	cursist G en B	N en I
14.10 – 14.40	Evaluatie praktijktoets	
14.40 – 15.15	Opbouw therapie en beëindiging therapie: Ga na hoe je de geleerde technieken en vaardigheden hebt kunnen toepassen op je oefencasus	
15.15 – 15.30	Pauze	
15.30 – 15.40	Invullen evaluatieformulier	
15.40 – 16.45	Specifieke technieken voor schematherapie bij depressie	
16.45 – 17.00	Evaluatie cursus	